

VRT trekt betaalmuur op voor televisie

doorbraak.be/vrt-trekt-betaalmuur-op-voor-televisie/

September 2, 2018

Na het uitzenden via de ether van het analoge aanbod, stopt de Vlaamse openbare omroep VRT nu ook met het digitale aanbod. Dit is niet enkel terugkomen op een gemaakte belofte toen het analoge aanbod verdween, maar ook een aanfluiting van de functie als *public service broadcaster* (psb). Wat echter nog het ergste stoort zijn de drogredenen die de VRT de burgers oplepelt.[1]

Op de website van de VRT staat te lezen:

‘Op 1 december 2018 stopt de VRT met het zelf aanbieden van haar netten via de digitale ether, DVB-T. Het mediagebruik is volop aan het evolueren: mensen willen niet alleen lineair kijken maar willen ook kijken waar en wanneer ze willen. Ons online aanbod VRT NU beantwoordt aan deze behoefte, DVB-T niet.’[2]

Vervolgens blinkt de VRT uit in het opsommen van nadelen van DVB-T die niet alleen sterk betwifelbaar zijn, maar eigenlijk een brevet van onbekwaamheid inhouden van de eigen technische diensten. Ten eerste stellen ze de het volgende voorop:

‘Wilt u naar digitale televisie kijken via antenne, dan heeft u nodig:

- een buitenantenne
- een DVB-T-decoder (die vaak ingebouwd is in de televisietoestellen).’

Ondergetekende kijkt DVB-T en DVB-S sedert de introductie. Hij schreef zelfs lang voor de introductie ervan in *EOS* over de toekomst van DVB-T.[3] Die noodzakelijke buitenantenne is klinkklare onzin. Die vereiste decoder is correct en die bestaat zowel in usb-stick-vorm

als in gewone kastjes om met scart of andere kabel tussen tv en andere apparatuur zoals videorecorder, dvd-recorder, hd-recorder of surround-systeem te hangen. Bij de meeste moderne televisietoestellen zit die trouwens al in het toestel net als een teletext-decoder (wat de VRT recent ook afschafte tot grote ergernis van een ouder deel van de bevolking). Het enige nadeel is dat enkel de VRT-zenders te ontvangen zijn en niet het DVB-T-aanbod uit de buurlanden (wat met buitenantenne overigens ook niet zou lukken om diverse redenen). Het principe is FTA of *free to air*. Gratis via de ether. Dat was de belofte van de VRT destijds, waar ze dus nu op terugkomen.

De alternatieven die de VRT voorstelt blijken allemaal geld te kosten: 'Het aanbod van VRT is te bekijken via VRT NU, via kabel (Telenet), IPTV (Proximus –Scarlet–Orange), satelliet (TV Vlaanderen) en ook via platformen zoals Stievie.'

Voor het bewonderenswaardige en lovenswaardige initiatief VRT.NU is een internetverbinding met degelijke snelheid nodig en door het hoge dataverbruik is die indirect ook erg duur. Gezinnen zullen snel door hun datavolume zitten. Afgaande op de prijs van een internetabonnement in Vlaanderen belooft dit dus minimaal 35 euro per maand of 420 euro per jaar. De kabeldistributie is na amper een dozijn jaren nu duurder per maand, dan wat ze in het analoge tijdperk per jaar kostte. Hier kan je afhankelijk van het soort abonnement van Telenet dus alvast 50 euro per maand voor neertellen (600 euro per jaar). Het aanbod via ADSL of VDSL (*iptv*) is ongeveer even duur. De satellietkeuze kost eveneens zoiets per maand, en vergt een schotel en een decoder voor DVB-S en een chipkaart. Ironisch genoeg is de zender *BFN* waar de VRT met de NPO voor Nederlandstaligen in de wereld programma's uitzendt wel FTA via DVB-S. Kortom het resultaat is dat de VRT de FTA afschaft in Vlaanderen. Het recht op een gratis openbare omroep wordt achter een betaalmuur gestoken en derden gaan daar op de koop toe nog geld aan verdienen. Derden die op Proximus na allemaal in buitenlandse handen zijn. De VRT doet dus de autonomie in de uitverkoop aan buitenlandse groepen.

Een patroon tekent zich af

Op zich deed de VRT in november 2017 is gelijkaardigs. Het stopte in alle stilte de uitzendingen van digitale radio (DAB) en de luisteraars die de afgelopen jaren dure DAB-ontvangers hadden gekocht voor huis, tuin of auto moesten een nieuwe ontvanger met DAB-2-norm kopen. Opnieuw een heel dure oplossing. Ondertussen dreigt de VRT ook al jaren met het stoppen met de FM-uitzendingen om de burgers richting digitale zenders te duwen.^[4] Het is dus wel heel cynisch dat die burger met digitale uitzendingen om de paar jaar op kosten gejaagd wordt, en de mening van de luisteraar of kijker er niet toe doet.

De VRT beweert dat de kijkers maar moeten kiezen voor *Antenne TV* van een Luxemburgse groep (M7 Group). Die uitzendingen zullen in DVB-T2 uitgezonden worden en net geen tien euro per maand kosten (120 euro per jaar). Wie daar niet mee akkoord gaat, moet maar ergens gaan kijken waar wifi-ontvangst is. Dat je dan een computer nodig hebt en die bovendien moet proberen aan te sluiten op een TV-toestel is ronduit bespottelijk. Of hoe alternatieven vaak geen alternatief blijken. Nochtans merkt Leen d'Haenens van het *Institute for Media Studies* aan de KU Leuven op: 'Het is duidelijk dat het 'universal access'-principe moet worden gerespecteerd.' D'Haenens voegt eraan toe: 'Vraag: waarom kan er niet samengewerkt worden met Nederland om publieke

omroepinhoud via DVB-T2 in de lucht te houden (hoewel daar aan beoogde HEVC-techniek ook wel prijskaartje hangt)? Lijkt me heel belangrijk om Nederlandstalige authentieke inhoud (naast aankoop uiteraard) voor iedereen toegankelijk te houden.' Bovendien voegt D'Haenens er aan toe: *'Het lijkt me nog te vroeg (wifi-dekking moet beter en prijzen moeten naar omlaag) om nu al enkel VRT NU voor te stellen als volwaardig alternatief. Langere transitie is nodig. Het gaat hier bovendien om trouwe publieke omroepkijkers die genoeg nemen met beperkt PO-aanbod mits eenmalige uitgave voor decoder, verder geen duur abonnement.'*

De VRT beweert de beslissingen te nemen op basis van onderzoek^[5] Die studie door Jo Martens van de VRT is ronduit een slordige PowerPoint-presentatie om een verhaal te rechtvaardigen met wat citaten en cijfers uit een marktonderzoek van Ipsos Connect (allicht ook niet goedkoop). De hoeveelheid gebruikers of de hoeveelheid ontvangers is echter geen argument als de overheid beslist dat de openbare omroep voor iedereen toegankelijk moet zijn en liefst gratis. De enige gratis methode nu afschaffen is hetzelfde als beweren dat openbare diensten ook via derden tegen betaling kunnen verschaft worden, en dat dit volkomen acceptabel is, zelfs als het inkomen van de burgers dat niet toelaat. Figuur 1 illustreert dat ook de kijkers dit liever niet willen. In de hele studie staat niet één ding dat onderzocht werd, enkel citaten van Ipsos Connect. In de conclusies beweren dat de penetratie zeer laag is, terwijl er nooit promotie voor gedaan werd om Telenet niet op de tenen te trappen, slaat werkelijk nergens op. Dat 'slechts' 45.000 personen een DVB-T-ontvanger gebruiken als enige manier om naar de openbare omroep te kijken is geen argument dat steek houdt als over openbare dienstverlening gaat. Op die manier zou je elke ziekte of handicap met minder dan 45.000 getroffen kunnen uitsluiten van terugbetaling van diensten of medicijnen. RadioVisie verwoordde het aldus: *'Als we de redenering doortrekken, dan moeten straks ook een aantal digitale DAB+-radiokanalen van de VRT gestopt worden, wegens te weinig luisteraars. En komt Klara dan ook niet in de gevarezone terecht, met een marktaandeel van om en bij de twee procent?'*^[6]

IPSOS-bevraging

Ipsos Connect deed het onderzoek via telefoon vanuit een callcenter, en het zou gaan om 3000 respondenten in heel Vlaanderen. Alles in één periode van ongeveer drie weken. Zoiets is dus een kwantitatief, geen kwalitatief onderzoek. Ondergetekende heeft zelf in de sector van marktonderzoek gewerkt en heeft een aantal grote vragen bij de methode – als die er was.

Waar zijn de verkoopcijfers van toestellen met DVB-T-ontvanger of DVB-T-ontvangers? Die statistiek van potentiële penetratie zou men kunnen afzetten tegen de statistiek betreffende gebruik. De cijfers stroken ook niet met andere bronnen.

De vraag waarom de VRT het kanaal van haar media aan derden wil overlaten, houdt een bedenking in rond de vrije keuze van de burger. Autonomie is noodzakelijk voor een vrije pers, maar men laat ze varen. Geen Vlaamse krant die haar drukkerij verkoopt om elders duur te laten drukken en de logistiek uit handen te geven. Het zijn financiële hefbomen en machtsposities die aan Telenet, M7 Group enzovoort cadeau gegeven worden. Een VRT die als openbare omroep compleet aan de willekeur van commerciële partijen overgelaten wordt voor wat de distributie betreft: dat is in strijd met het hele concept van *public service*

media (PSM).

De nadelen die de 'studie' van de VRT en Ipsos Connect als redenen opgeven, zijn pure demagogie. Wat zijn de nadelen volgens de VRT?

- De ontvangst is niet gegarandeerd met een binnenhuisantenne.
- Er is geen overgang tussen ontvangst en geen ontvangst. U ziet dus ofwel iets, ofwel niets.
- Er is geen 100% dekking van het Vlaamse grondgebied.
- Het signaal is in standaard definitie (SD). Er is geen HD-ontvangst van het VRT-aanbod.

Punt één blijkt onzin. Punt twee is eigen aan elke vorm van digitale communicatie en doet dus gewoon niet ter zake. Punt drie geldt eveneens voor het Internet en mobiele telefonie en is bijgevolg irrelevant. Punt vier heeft hoegenaamd niets te maken met de hele discussie. Trouwens wat is de waarde van een journaal dat beelden maakt met smartphones uitzendt in HD, ten opzichte van een journaal in SD?

Het echte probleem zit in de contracten die de VRT aanging met de firma Norkring-België. Door haar zenderpark te verkopen in 2008 gaf de VRT Norkring aanvankelijk het eigendom en werd zelf aandeelhouder in Norkring.[7] De VRT puurde 9,8 miljoen euro uit die verkoop volgens de krant De Tijd.[8] *'De VRT puurt 9,8 miljoen euro uit de verkoop van 49 procent van zijn verzelfstandigde zenderpark aan het Noorse bedrijf Norkring. Dat raakte gisteravond bekend na de ondertekening van de overeenkomst tussen de twee partijen. De openbare omroep kan het geld maar voor een beperkt aantal doeleinden gebruiken.'*

En, o ironie, de *De Tijd* meldde zelfs dat *'De verzelfstandiging en verkoop van het zenderpark zijn een onderdeel van de plannen van de Vlaamse regering, de eigenaar van de VRT, om het gebruik van de ether voor digitale tv-diensten te stimuleren.'* Zonder cynisch te willen zijn, maar is dat niet net het omgekeerde van wat de VRT nu doet?

In december 2009 meldde het persagentschap Belga het volgende: *'De Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) heeft de licenties voor het aanbieden van een televisie- en radio-omroepnetwerk en het gebruik van de bijbehorende digitale frequentiepakketten toegekend aan Norkring-België. Norkring reageerde als enige op de oproep van de Vlaamse regering om een licentieaanvraag in te dienen.'*

Eén van de voorwaarden was: *'Norkring maakt zich sterk om eind juni 2010 een zeer uitgebreide dekking voor digitale terreestriële televisie, mobiele televisie en digitale radio te kunnen aanbieden'*. Een argument dat de VRT nu aanhaalt als excuus om de dienst te stoppen.

Aan Dieter Snoeck van *De Tijd* presenteerde Norkring zich als *'Norkring neemt de licenties in geen geval zelf in gebruik. Wij gaan niet naar de eindklant. Vergelijk ons met Eandis, dat het elektriciteitsnetwerk in Vlaanderen beheert. Eandis verkoopt ook niets rechtstreeks aan de consument.'*[9] Nu is Eandis niet bepaald een constructie die de burgers al iets anders dan extra kosten en pseudobelastingen opleverde. En alles onder het mom van liberalisering van de energiemarkt. Dit laatste citaat van Norkring was rond de tijd dat de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) een belang nam in Norkring.[10] PMV nam 25 procent in Norkring. De VRT stapte nog dat jaar volledig uit Norkring, de beheerder van het zenderpark van de openbare omroep. De VRT had sinds de verzelfstandiging van het

zenderpark nog een participatie van 51 procent. Het belang van Telenor, het moederbedrijf van Norkring, klom van 49 naar 75. Het bedrijf werd ook genoemd als mogelijke partner van Mobistar (nu Orange).[11] Kortom de VRT verlaagt de waarde van de participatie van Vlaamse overheid in Norkring door Norkring buiten te werken ten voordele van andere buitenlandse commerciële spelers. Frank Kindt, de woordvoerder van de Participatiemaatschappij Vlaanderen, bevestigde dat PMV nog steeds aandeelhouder is voor 25 procent: *‘Wij nemen actief deel in deze participatie via een vertegenwoordiger in de raad van bestuur bij Norkring-België en daar behandelen we de dossiers als goede huisvaders. De hele discussie is een zaak tussen de VRT en Norkring-België.’* PMV wenste zich niet uit te spreken over de relatie VRT/Norkring of de consequenties voor het geïnvesteerde Vlaamse belastinggeld.

Sector wil DVB-T niet, omdat het gratis is

Helaas bleek de animo bij andere spelers (en dus vaak concurrenten via kabel of vdsl) zeer beperkt. *‘De Belgische telecomsector heeft maar geringe appetijt in digitale televisie via de ether (DVB-T). Norkring België, het bedrijf dat de nodige licenties verhuurt, sluit zijn selectieprocedure eind deze maand af. Tot nu toe sloot enkel de kabelmaatschappij Telenet een contract. Normaal liep de veiling eind maart af, maar de procedure werd met twee maanden verlengd.’*[12] Meldde Snoeck op 18 mei 2010 in de krant *De Tijd*. De demarche van Telenet was slechts een charmeoffensief en bleef dode letter.

De VRT kreeg veel geld voor de inbreng of verkoop aan Norkring, maar het hield wel in dat ze voortaan voor het beheer en de uitzendingen moesten gaan betalen aan Norkring. Het aanbod van DAB en de DVB-T zat in dat pakket, maar vormde slechts een klein fragmentje. Nu moeten ze natuurlijk betalen en dat 45.000 tot 100.000 kijkers gratis kijken, terwijl het de VRT geld kost, dat steekt uiteraard de ogen van managementfiguren uit. Het is nochtans het gevolg van de eigen keuzes en doelstellingen. De VRT kan niet de melk én het vlees van de koe hebben. Door destijds de investeringsfactuur door te schuiven, zitten ze nu met een probleem, en door het aanbod naar de burger te verminderen en tegelijk beloftes te breken hopen ze van dat probleem af te raken. De politici laten zich paaien met een PowerPoint.

Nochtans blijkt de situatie bijzonder vreemd. In 2015 stond in de krant *De Morgen* te lezen *‘Nadat uitzendbedrijf Norkring de licentie kocht om tot 2024 DAB+, de verbeterde versie van DAB, uit te rollen in Brussel en Vlaanderen, willen een aantal kleinere commerciële zenders het digitaal doen. Vanaf mei zullen zes stations als Top Radio, Family Radio en Radio Maria op DAB+ te horen zijn. Daelemans: Ook in de verkoop zie je nu dat de meeste nieuwe toestellen met DAB zijn uitgerust. En de autoradio’s volgen ook. De switch is bezig, met andere woorden. Al zal een analoge switch-off wel nog jaren op zich laten wachten: je hebt een overgangsfase nodig. En een duwtje vanuit de overheid.’*

De journaliste meldde tevens *‘Dat duwtje komt er: minister van Media Sven Gatz (Open Vld) heeft de digitalisering van het radiolandschap in zijn beleidsnota opgenomen. “DAB is een piste die ook hier op tafel ligt,” klinkt het op zijn kabinet. In welke mate ze hierop een*

beroep willen doen in 2016, wanneer het nieuwe FM-radiofrequentieplan moet worden uitgetekend, is onduidelijk. “Er zijn nog geen definitieve beslissingen genomen,” klinkt het. De FM-band uitschakelen op korte termijn, in deze legislatuur, wordt geen optie genoemd.’

Hoeveel is die belofte van minister Gatz waard? Weinig als de notulen van de mediacommissie in het Vlaamse parlement boekdelen spreken. Eva Vanhengel de woordvoester van Gatz antwoordde het volgende:

‘De beslissing over DVB-T is een autonome beslissing van de VRT.’

Daarnaast: de programma’s van de VRT kunnen nog steeds gratis worden bekeken, via vrt.nu. Daarmee komt de VRT ook tegemoet aan haar verplichtingen, zie BHO pag 30: *‘Het publieke aanbod staat minstens via één open platform (=VRT.Nu) ter beschikking van mediagebruikers’. De VRT bepaalt ook zelf welke platformen van derden ze kiest voor de distributie van haar aanbod.’*

Bovendien veroorzaken de cijfers van de VRT ook kritiek. Norkring zelf dat de uitzendingen van de VRT via DVB-T doorgeeft via zijn antennes beweert ronduit dat de VRT de cijfers minimaliseert. Aan persagentschap Belga meldde Bart Bosmans, de baas bij Norkring, dat in andere landen, zoals Frankrijk, Noorwegen en Duitsland, wel nog volop op de technologie wordt ingezet. Norkring schat het aantal DVB-T-kijkers op 80.000 tot 100.000. Bovendien wees Bosmans er terecht op dat kijken via internet niet zo goedkoop is als kijken via DVB-T.

Bob Vermeir, de woordvoerder van de VRT – die zelf oud-journalist is van bij de Wereldomroep en ondergetekende in 1995 nog interviewde — vond het niet nodig te antwoorden op de vragen: *‘Jouw opdrachtgever is voor mij wel degelijk van belang. Als je te goeder trouw bent, zie ik geen enkele reden om daar moeilijk over te doen.’*^[13]

De vragen waren:

1. De VRT beloofde bij afschaffing van de analoge tv via de ether dat DVB-T gratis zou blijven. Waarom komen ze daar nu op terug?
2. Ik heb bedenkingen bij de studie van Jo Martens en Ipsos Connect. Methodologisch erg mager. Volgens Norkring is het aantal gebruikers minstens dubbel zo hoog. Verkoopcijfers van Gfk geven ook veel meer ontvangers in de markt. Navraag bij MediaMarkt toont aan dat decoders regelmatig verkopen. Dus de bewering van de VRT dat FTA geen publiek heeft klopt niet. Commentaar?
3. In welke mate vindt de VRT het achter een betaalmuur zetten van de gratis openbare omroep acceptabel? 120 euro per jaar is voor sommige gezinnen veel geld. VRT.NU als alternatief is onzin, want internet kost circa 600 euro per jaar aan een gezin en om dat op een tv-toestel te krijgen vergt veel kennis van Airplay, Chromecast enzovoort. Het is totaal niet realistisch. Hoe rijmt de VRT deze beslissing met haar taak als *public service media*-aanbieder?
4. Hoe rijmt ze het met de beheersovereenkomst die stelt dat het ‘voor iedereen’ moet zijn?

De VRT weigerde op de vragen in te gaan. Aan *RadioVisie* antwoordden ze in mei 2018 wél, wat tot volgende passage in het vakblad leidde: *‘In Frankrijk ontvangt de kijker een dertigtal tv-zenders via DVB-T. Gratis. Publieke stations en commerciële. In andere*

buurlanden wordt tegenwoordig geïnvesteerd in DVB-T2. Nederland schakelt zelfs al over in 2019. Een verbeterde versie van het systeem. 'Het is te duur voor ons', klinkt het aan de Reyerslaan.'[14]

Het publieke belang is secundair

Dus de luisteraar is gewaarschuwd. Hier spelen andere belangen dan het publieke belang. Een 'gratis' openbare omroep wordt een ding uit het verleden. Belemmeringen zoals het kopen van nieuwe apparatuur wordt de norm. Decoders en abonnementen worden onontkoombaar. Decoder en abonnement gaan hand in hand. De vraag is echter of de overheid hierbij niet aan haar taak wat betreft *public service media* voorbijgaat. Blijft de Vlaamse overheid via de VRT in gebreke?

De beheersovereenkomst van de VRT vertrekt van volgende basiswaarden:

- onafhankelijk en betrouwbaar,
- excellente en kwaliteitsvolle dienstverlening,
- voor iedereen en iedereen mee,
- Vlaamse identiteit in haar verscheidenheid,
- creatief, innoverend en duurzaam,
- open, transparant en constructief.[15]

Dat de VRT de *free to air* (FTA) afschaft en alles achter een paywall of betaalmuur wil zetten, is een fundamentele ongerijmdheid met de doelstellingen van een openbare omroep: *universal access*. Het verplichten van bijna 100.000 gebruikers om vanaf 1 december ofwel 10 euro per maand te betalen, of verstoken te blijven van een openbare omroep, is een asociale maatregel. 120 euro per jaar is voor juist de zwaksten in de maatschappij een enorm groot bedrag. De schuldindustrie wrijft zich al in de handen om de onbetaalde abonnementsbijdragen te gaan innen via deurwaarders. De kinderen van arme gezinnen die nu Ketnet en Ketnet+ gratis kunnen bekijken, zelfs als hun ouders het Nederlands niet machtig zijn en dus zeker geen abonnement op DVB-T2 willen betalen, zijn maar één groep slachtoffers onder meerdere. Bovendien betaalt de burger al via zijn belastingen voor de openbare omroep. De maatregel van de VRT doet alles wat een openbare omroep niet hoort te doen.

Bibliografie:

Bostyn, JL, and Pieter Vanbanden. Vrt-Persbericht: Dvb-T Vlag Dekt Lading Niet (Video) Ingrediëntenlijst die (bewust) onvolledig is?" RadioVisie, <https://radiovisie.eu/persbericht-vrt-dvb-t-vlag-dekt-lading-niet/>.

Goukens, Lode. "Digitale Televisie Op Oude Kijkkast." EOS, 1995, p. 24-25

"Mobistar mogelijk met M7 Group in zee." Trends, 4 maart 2010, pagina 83.

"Pmv Neemt 25 Procent in Norkring." De Tijd, Di. 27 Okt. 2009 2009, pagina 7.

Snoeck, Dieter. 'Norkring is geen concurrent van Belgacom of Telenet' : Norkring gaat niet zelf naar eindklant, zegt Ceo Bart Bosmans. De Tijd, 27 Okt. 2009, pagina 7.

"Weinig Interesse Voor Ethertelevisie." De Tijd, 18 mei 2010, pagina 4.

Van Garderen, Femke. "Het is (bijna) finito met FM." De Morgen, 21 apr. 2015, pagina 12.
"Vrt haalt 9,8 miljoen euro uit privatisering van zenderpark." De Tijd, 18 dec. 2008.
"Vrt stopt met uitzenden via Dvb-T." <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/nieuws/2018/05/17/vrt-stopt-eind-dit-jaar-met-uitzenden-via-dvb-t/>.

---

[1] <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/nieuws/2018/05/17/vrt-stopt-eind-dit-jaar-met-uitzenden-via-dvb-t/>

[2] <https://www.vrt.be/nl/aanbod/kijk-en-luister/radio-luisteren/dvbt/>

[3] Digitale televisie op oude kijkkast Eos, Jrg. 12 (1995) nr. 11, p. 24-25 Lode Goukens, "Digitale Televisie Op Oude Kijkkast," EOS 1995.

[4] Femke Van Garderen, "Het Is (Bijna) Finito Met Fm," De Morgen, Di. 21 Apr. 2015 2015.

[5] https://www.vrt.be/content/dam/vrtbe/over-de-vrt/prestaties/DVB-t_onderzoek.pdf

[6] JL Bostyn and Pieter Vanbanden, "Vrt-Persbericht: Dvb-T Vlag Dekt Lading Niet (Video) Ingrediëntenlijst Die (Bewust) Onvolledig Is?," RadioVisie, <https://radiovisie.eu/persbericht-vrt-dvb-t-vlag-dekt-lading-niet/>

[7] "Pmv Neemt 25 Procent in Norkring," De Tijd, Di. 27 Okt. 2009 2009.

[8] "Vrt Haalt 9,8 Miljoen Euro Uit Privatisering Van Zenderpark," De Tijd, Do. 18 Dec. 2008 2008.

[9] Dieter Snoeck, "Norkring Is Geen Concurrent Van Belgacom of Telenet! Norkring Gaat Niet Zelf Naar Eindklant, Zegt Ceo Bart Bosmans," *ibid.*, Di. 27 Okt. 2009, 2009.

[10] "Pmv Neemt 25 Procent in Norkring," *ibid.*, Di. 27 Okt. 2009

[11] "Mobistar Mogelijk Met M7 Group in Zee," Trends, Do. 04 Mar. 2010 2010.

[12] "Weinig Interesse Voor Ethertelevisie," De Tijd, Di. 18 Mei 2010 2010.

[13] <https://soundcloud.com/lode-goukens/wereldomroep-april-1995-en-radio-1-29-juni-1995>

[14] Bostyn and Vanbanden, "Vrt-Persbericht: Dvb-T Vlag Dekt Lading Niet (Video) Ingrediëntenlijst Die (Bewust) Onvolledig Is?"

[15] <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/beheersovereenkomst/>
<https://www.vrt.be/content/dam/vrtbe/over-de-vrt/opdrachten/opdrachten/Beheersovereenkomst%202016-2020.pdf>

Lode Goukens
